

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4764/2018
13.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Зоране Делибашић и Гордане Комненић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Стојан Илић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из села ..., чији је пуномоћник Мирослав Нешић, адвокат из ..., ради утврђења права својине и стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца – противтуженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4171/2017 од 29.05.2018. године, у седници одржаној 13.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца-противтуженог АА, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 4171/2017 од 29.05.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врању П 374/17 од 15.05.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди према туженом да је тужилац власник једнособног стана који се састоји од дневне собе, кухиње, трпезарије, предсобља, купатила са вц-ом и подрума, површине 37,38 м², а који се налази у ..., ул. ... број ..., те да се наложи туженом да му ово право призна. Ставом другим изреке, обавезан је тужени ББ да тужиоцу АА плати по основу стицања без основа 2.210.202,00 динара са законском затезном каматом од 29.12.1992. године до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца ББ, па је утврђено према тужиоцу – противтуженом АА да је тужени власник једнособног стана који се састоји од дневне собе, кухиње, трпезарије, предсобља, купатила са вц-ом и подрума, површине 37,38 м², у ... у ул. ... бр. ..., што је тужилац – противтужени дужан да трпи као и да се из предметног стана исели од лица и ствари и да исти преда у државину противтужиоцу ББ. Ставом четвртим изреке, обавезан је противтужени АА да противтужиоцу ББ по основу стицања без основа и коришћења стана ближе одређеног у изреци пресуде, за период од 01.04.2011. године до 01.04.2017. године плати 505.440,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2017. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев противтужиоца ББ којим је тражио да се обавезе противтужени

АА да му по основу стицања без основа и коришћења стана у ... ближе описаног у изреци пресуде, за период од 01.01.1993. године до 01.04.2011. године, плати 1.537.344,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2017. године до исплате. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 4171/2017 од 29.05.2018. године, укинута је пресуда Основног суда у Врању П 374/2017 од 15.05.2017. године и пресуђено тако што је ставом првим изреке, одбијен тужбени захтев тужиоца – противтуженог АА из ..., којим је тражио да се утврди према туженом – противтужиоцу ББ из ... да је тужилац – противтужени власник једнособног стана који се састоји од дневне собе, кухиње, трпезарије, предсобља, купатила са вц-ом и подрума, површине 37,38 м², који се налази у ... у ул. ... бр. ..., те да се наложи туженом-противтужиоцу да му ово право призна. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац – противтужени тражио обавезивање туженог – противтужиоца на исплату 2.210.202,00 динара на име стицања без основа са законском затезном каматом од 29.12.1992. године. Ставом трећим изреке, усвојен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца па је утврђено према тужиоцу – противтуженом да је тужени – противтужилац власник целог једнособног стана који се састоји од дневне собе, кухиње, трпезарије, предсобља, купатила са вц-ом и подрума, површине 37,38 м², постојећег у ... у ул. ... бр. ... што је тужени – противтужилац дужан да трпи и да се из предметног стана са лицима и стварима исели и исти преда у државину туженом – противтужиоцу. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац – противтужени да туженом –противтужиоцу на име накнаде за коришћење стана у ..., који је ближе описан у изреци пресуде, за период од 03.08.2010. године до 01.04.2017. године плати 568.620,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2017. године до исплате. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог-противтужиоца у делу којим је тражио обавезивање тужиоца – противтуженог да му на основу накнаде за коришћење стана у ... ближе описаног у изреци пресуде, за период од 01.01.1993. године до 02.08.2010. године плати 1.474.160,00 динара са законском затезном каматом од 01.04.2017. године. Ставом шестим изреке, обавезан је тужилац–противтужени да туженом – противтужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка плати 423.394,80 динара, као и затезну камату на досуђени износ трошкова од 281.500,00 динара почев од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац-противтужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени-противтужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези са чланом 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку - ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11, 55/14), на чију примену упућује члан 506. став 2. истог закона, Врховни касациони суд је нашао да ревизија тужиоца-противтуженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у ревизији се не указује на конкретне повреде поступка које су учињене пред другостепеним судом због којих ревизија може да се изјави у смислу члана 407. став 1. тачка 2, 3. и 5. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању пред другостепеним судом, тужилац је унук пок. ВВ иза сина из првог брака ГГ. Тужени је син пок. ВВ и његове супруге из другог брака, пок. ДД. ВВ је на основу уговора о коришћењу стана који је закључио 01.09.1983. године, као носилац станарског права, добио стан у ... у улици ... бр. ..., површине 37,38 м², а члан породичног домаћинства је била супруга ДД. У стану је од 1983. године живео тужилац као унук носиоца станарског права, који се 1987. године оженио и наставио да живи у овом стану са супругом и децом. ВВ је преминуо 06.09.1990. године и његова супруга ДД је као члан породичног домаћинства закључила 27.01.1992. године уговор о коришћењу стана у својству носиоца станарског права. Потом је ДД као купац закључила уговор о откупу стана, који је оверен пред надлежним судом 21.12.1992. године, а уговорена цена стана је 2.762.752,00 динара. Међу странкама је неспорно да је тужилац дао новац за откуп стана од 2.210.202,00 динара 28.12.1992. године. ДД је преминула 03.08.2010. године и за наследника на спорном стану је оглашен њен син, овде тужени ББ на основу решења суда од 01.02.2010. године. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке је утврђено да би висина закупнине за предметни стан била 7.200,00 динара месечно.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно је другостепени суд применио материјално право када је одбио тужбени захтев и делимично усвојио противтужбени захтев.

У конкретном случају, тужилац сматра да је постао власник стана по основу одржаја имајући у виду да у предметном стану живи од 1983. године. Такође је тужилац поставио и евентуални тужбени захтев који је 30.03.2015. године, определио за враћање новца датог 1992. године за откуп стана. Тужени – противтужилац је поред захтева за утврђење права својине на истом стану по основу наслеђивања, тражио да се обавезе тужилац – противтужени да му на име стицања без основа због коришћења стана плати утужени износ.

Закон о основама својинскоправних односа („Сл. лист СФРЈ“, бр.6/80, 36/90, „Сл. лист СРЈ“, бр.29/96, „Сл. гласник РС“, бр.115/2005), у члану 28. став 2. прописује да савестан и законит држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 10 година, а ставом 4. истог члана прописано је да савестан држалац непокретне ствари, на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Чланом 72. истог закона, прописано је да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1), државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2), савесност државине се претпоставља (став 3).

По оцени Врховног касационог суда, нису испуњени услови прописани цитираним законским одредбама за стицање права својине на непокретности – спорном стану у корист тужиоца по основу одржаја. Наиме, тужилац у спорном стану живи од 1983. године на основу споразума са ранијим носиоцем станарског права (деде ВВ), а од смрти деде у стану је наставио да живи уз сагласност носиоца станарског права, а касније власника стана ДД, супруге тужиоцевог деде. Чињеница што тужилац са породицом користи стан за становање дуги низ година није од значаја за његов захтев за утврђење права својине по основу одржаја. Тужилац јесте у државини стана, али ова државина не испуњава услове који су потребни за стицање права својине. Пре свега, да би тужилац стекао право својине по основу одржаја мора да има закониту државину, а то је она државина која је заснована на пуноважном правном основу, који је потребан за стицање права својине, како је то прописано чланом 72. став 1. Закона о основама својинскоправних односа. То значи да тужилац мора да има државину стечену на основу правног посла којим се преноси право својине, као што би био уговор о купопродаји, уговор о доживотном издржавању, уговор о поклону или тестамент. Тужилац у односу на власника стана, конкретно ДД, није имао правни основ за стицање права својине, а чињеница што дуги низ година станује у том стану (уз сагласност корисника, а потом и власника стана), није услов за законитост државине која је основ за стицање права својине одржајем. Даље, тужилац је знао да стан у коме живи није његов, што је битно за постојање савесности као неопходног услова из члана 72. став 2. Закона о основама својинскоправних односа за стицање права својине одржајем. Како је тужени – противтужилац једини законски наследник власника стана, своје мајке ДД, која је преминула 03.08.2010. године, то је тужени – противтужилац стекао право својине на основу наслеђа, у складу са одредбом члана 36. Закона о основама својинскоправних односа.

Имајући у виду да је тужилац поставио евентуални тужбени захтев за враћање уплаћених 2.210.202,00 динара 28.12.1992. године, правилно је другостепени суд одлучио када је овај захтев одбио, јер је тужилац захтев за исплату поднео 04.06.2014. године, тако да је основан приговор туженог да је потраживање застарело, имајући у виду одредбу члана 371. Закона о облигационим односима којом је прописано да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости. Осим тога, правилно је другостепени суд закључио да је овако постављен тужбени захтев номинално изражен у динарима који више не постоје, а тужилац није определио захтев у складу са налазом вештака који је извршио ревалоризацију ових новчаних средстава према реалној вредности динара. Како тужилац без правног основа користи спорни стан од 03.08.2010. године, када је тужени постао власник стана по основу наслеђа, тужилац је у обавези да туженом за период од 03.08.2010. године до 01.04.2017. године, плати 568.620,00 динара, на име стицања без основа у смислу члана 219. ЗОО, којим је прописано да кад је неко туђу ствар употребио у своју корист, ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете, или у одсуству ове, да му овај накнади корист коју је имао од употребе. Висина накнаде правилно је утврђена према ценама месечне закупнине за спорни стан, а на досуђени износ на име стицања без основа, туженом – противтужиоцу припада и право на законску затезну камату у смислу члана 277. ЗОО и то од 01.04.2017. године од када је тужилац у доцњи. У овом поступку утврђено је да је

тужени – противтужилац власник спорног стана и тужилац – противтужени је зато у обавези да се из стана исели и преда туженом – противтужиоцу у државину, у складу са одредбом члана 37. Закона о основама својинскоправних односа.

Стога су неосновани ревизијски наводи да је побијаном пресудом погрешно применио материјално право.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Весна Поповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић